

Bijlage III Uitwerking Vergunningenstrategie

Inhoudsopgave

Deel 1: Vergunningverlening	2
Milieu	2
Toetsingskader	3
Toetsingskader geluid	4
Toetsingskader luchtkwaliteit	4
Toetsingskader geur	5
Toetsingskader externe veiligheid (EV)	5
Toetsingskader water	6
Toetsingskader bodem en niet gesprongen explosieven	7
Toetsingskader ammoniak	7
Toetsingskader energie en duurzaamheid	8
Toetsingskader ecologie en natuur	8
Toetsingskader landschap	8
Toetsingskader archeologie	9
Bouw/R.O.	9
Algemeen	9
Toetsingskader	9
Toetsingskader Bouwbesluit	9
Toetsingskader bouwverordening	9
Toetsingskader bestemmingsplan	9
Toetsingskader energie en duurzaamheid	10
Afwijking bestemmingsplan	10
Overige activiteiten	10
Uitvoeren van werk of werkzaamheden	10
Brandveilig gebruik	10
Monumenten	10
Sloop	10
Gelders Plussenbeleid	11
Deel 2 Toekomst	12

Deel 1: Vergunningverlening

Milieu

Algemeen

Met de inwerkingtreding van de Wabo is mogelijk gemaakt dat één omgevingsvergunning kan worden verleend voor een project dat bestaat uit verschillende activiteiten (bouw, aanleg, oprichten, gebruik). Voor het deelgebied Milieu wordt in de omgevingsvergunning ingegaan op de milieurelevante aspecten van de inrichting. Hierbij wordt aangesloten op de algemene regels, richtlijnen en verordeningen die van toepassing zijn, zoals het Activiteitenbesluit.

Sinds de inwerkingtreding van het Activiteitenbesluit op 1 januari 2008 zijn steeds meer bedrijfstakken onder de algemene regels van het Activiteitenbesluit komen te vallen. De drijver van een inrichting heeft hierdoor steeds meer eigen verantwoordelijkheid voor het indienen van een melding of een aanvraag voor een omgevingsvergunning.

Inrichtingen

De algemene regels van het Activiteitenbesluit en de regels met betrekking tot de omgevingsvergunning voor de activiteit milieu gelden alleen voor inrichtingen. Er is sprake van een inrichting als voldaan is aan twee voorwaarden:

1. De activiteit is een 'door de mens bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, ondernomen bedrijvigheid, die binnen een zekere begrenzing pleegt te worden verricht'.
2. Er moet een categorie uit bijlage I van het Besluit omgevingsrecht (Bor) van toepassing zijn.

Er wordt onderscheidt gemaakt in de volgende soorten inrichtingen:

- A. Inrichtingen type A;
- B. Inrichtingen type B;
- C. Inrichtingen type C.

A. Inrichtingen type A

Dit zijn inrichtingen die minder milieubelastende activiteiten uitvoeren, zoals bijvoorbeeld kantoor- en schoolgebouwen. Bij de oprichting of een wijziging van de inrichting hoeft geen melding te worden gedaan bij het bevoegd gezag. Ook is geen omgevingsvergunning milieu nodig. De inrichting valt volledig onder het Activiteitenbesluit. Los van het Activiteitenbesluit kunnen ook andere milieuregels gelden.

B. Inrichtingen type B

Dit zijn inrichtingen die bij de oprichting of een wijziging van de inrichting een melding moeten doen bij het bevoegd gezag. Er is geen omgevingsvergunning milieu nodig. Soms is er wel een omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM) nodig. De inrichting valt volledig onder het Activiteitenbesluit. Los van het Activiteitenbesluit kunnen ook andere milieuregels gelden.

C. Inrichtingen type C

Dit zijn inrichtingen die een omgevingsvergunning milieu nodig hebben. Daarnaast moet een melding op grond van het Activiteitenbesluit worden gedaan voor de activiteiten binnen de inrichting, waarop hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit van toepassing is. Voor die laatstgenoemde activiteiten mogen geen voorschriften in de vergunning staan. Los van het Activiteitenbesluit en de omgevingsvergunning kunnen ook andere milieuregels gelden.

Soorten vergunningen

Uitgebreide procedure

- Oprichtingsvergunning
Bij een aanvraag om oprichtingsvergunning wordt de gehele inrichting beoordeeld.

- **Veranderingsvergunning**
Bij een aanvraag om een veranderingsvergunning wordt de verandering beoordeeld en ook de algemene aspecten zoals geluid, geur waarop de verandering mogelijk invloed heeft. Een veranderingsvergunning komt naast de reeds bestaande vergunning te staan.
- **Revisievergunning**
Bij de aanvraag om een revisievergunning wordt de gehele inrichting beoordeeld. Een revisievergunning vervangt de voorgaande vergunning volledig.

Reguliere procedure

- **Omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM)**
Voor een aantal activiteiten uit het Activiteitenbesluit hebben bedrijven sinds 1 januari 2011 toestemming van het bevoegd gezag nodig voordat ze kunnen starten met deze activiteiten. Dit gebeurt via een Omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM). De OBM bestaat uit een toestemming of een weigering. Het bevoegd gezag kan geen voorschriften aan de OBM verbinden. Door de introductie van de OBM moeten bedrijven voor bepaalde activiteiten een melding Activiteitenbesluit doen en een Omgevingsvergunning beperkte milieutoets aanvragen. De Activiteitenbesluit Internet Module (AIM) informeert bedrijven als ze activiteiten hebben geselecteerd waarvoor een OBM is vereist.
- **Maatwerkvoorschriften**
Het Activiteitenbesluit bevat algemene regels voor milieubelastende activiteiten. Deze algemene regels kunnen in specifieke gevallen onredelijk zijn. Daarom bevat het Activiteitenbesluit de mogelijkheid om in dergelijke gevallen van de algemene regels af te wijken met maatwerkvoorschriften.

Soorten meldingen

- Melding Activiteitenbesluit;
- Melding Lozen buiten inrichting;
- Vuurwerkbesluit (Het Vuurwerkbesluit is van toepassing naast de regels van het Activiteitenbesluit);
- Melding mobiel breken bouw- en sloopafval;
- Melding bodemenergiesystemen (zie schema 1);

Schema 1. Bodemenergiesystemen

	Klein gesloten bodemenergiesysteem (< 70 kW)		Groot gesloten bodemenergiesysteem (> 70 kW)	
	binnen inrichting	buiten inrichting	binnen inrichting	buiten inrichting
Buiten interferentiegebied	Activiteitenbesluit	Besluit lozen buiten inrichting	Activiteitenbesluit + OBM	Besluit lozen buiten inrichting + OBM
Binnen interferentiegebied	Activiteitenbesluit + OBM	Besluit lozen buiten inrichting + OBM	Activiteitenbesluit + OBM	Besluit lozen buiten inrichting + OBM
Milieubeschermingsgebied	Provinciale milieuverordening			

Toetsingskader

Hieronder wordt beschreven welke toetsingskaders bij de vergunningverlening voor het deel milieu betrokken. Per aspect wordt alleen onderscheid aangebracht in de taakvelden Industrie en Agrarisch als dat nodig is.

Binnen de vergunningverlening op het gebied van milieu staat veel wet- en regelgeving vast, maar er is ook ruimte om maatwerk te leveren door de regels aan te passen aan de plaatselijke situatie. Deze lokale invulling van de beleidsvrijheid verschilt op dit moment binnen de regio de Vallei. In de komende beleidsperiode zal worden bekeken in hoeverre harmonisatie op dit gebied mogelijk is.

Toetsingskader geluid

Voor de vergunningverlening zijn de toetsingseisen grotendeels benoemd in het Activiteitenbesluit, de Wabo en bijbehorende regelingen. Voor de toetsing bij de vergunningverlening is de Handreiking Industrielawaai en vergunningverlening beschikbaar.

Gemeentelijk beleid

Binnen de gemeente Nijkerk is het volgende lokale geluidsbeleid vastgesteld:

- Beleidsregels evenementen;
- Beleidsregel Hogere grenswaarden;
- Aanwijzing gezoneerde industrieterreinen.

Binnen de gemeente Barneveld is het volgende lokale geluidsbeleid vastgesteld:

- Handhaving en regelgeving Evenementen;
- Beleidsregels Hogere grenswaarden;
- Aanwijzing gezoneerde industrieterreinen.

Binnen de gemeente Ede is het volgende lokale geluidsbeleid vastgesteld:

- Evenementenbeleid;
- Beleid Hogere grenswaarden;
- Aanwijzing gezoneerde industrieterreinen.

Binnen de gemeente Wageningen is het volgende lokale geluidsbeleid vastgesteld:

- Beleid Hogere grenswaarden;
- Aanwijzing gezoneerde industrieterreinen.

Binnen de gemeente Scherpenzeel is het volgende lokale geluidsbeleid vastgesteld:

- Evenementenbeleid (nog in voorbereiding).

Provinciaal beleid

Binnen de provincie is het volgende geluidsbeeld vastgesteld:

- Actieplan Geluid 2013 – 2017 (Provinciale wegen);
- Omgevingsbeleid Luchtvaartterreinen Gelderland;
- Omgevingsvisie (stiltegebieden).

De Provincie is betrokken bij het project SWUNG 2. In dit project wordt de mogelijkheid voor een systeem met geluidsplafonds voor gezoneerde industrieterreinen onderzocht.

Het proces voor het vaststellen van een hogere grenswaarde en aanwijzing van een gezoneerd industrieterrein is een ruimtelijk proces, ten dienste van het vaststellen van een bestemmingsplan. Toetsing aan de vastgestelde hogere grenswaarden en zonering in het kader van vergunningverlening vindt alleen plaats bij de activiteit bouwen.

Toetsingskader luchtkwaliteit

Nederland moet jaarlijks rapporteren aan de EU hoe het gesteld is met onze luchtkwaliteit. Jaarlijks moet elke gemeente over een bepaalde periode gegevens aanleveren over verkeer en veehouderijen.

De luchtkwaliteit wordt getoetst op de aanwezigheid van schadelijke stoffen in de lucht, zoals koolmonoxide en zwevende deeltjes/fijn stof. De toetsing aan de luchtkwaliteitseisen bij vergunningverlening is wettelijk vastgelegd. Er zijn echter zeer veel variabelen die van invloed zijn op de uitkomst. Hoe deze variabelen bepaald moeten worden, is grotendeels vastgelegd in gemeentelijke handreikingen.

In het Activiteitenbesluit bestaan ook activiteiten die mogelijk bijdragen aan de verslechtering van de luchtkwaliteit. Voor deze activiteiten is de Omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM) voorgeschreven. Hierbij moet vooraf getoetst worden aan de luchtkwaliteitsgrenswaarden.

Binnen regio de Vallei is sprake van lokale problematiek ten aanzien van een aantal (zeer) hoge achtergrondconcentraties aan fijn stof. In delen van de gemeenten Barneveld, Ede en Scherpenzeel worden de grenswaarden voor fijn stof overschreden, of zijn de concentraties zo hoog dat vrijwel iedere nieuwe activiteit leidt tot nieuwe overschrijdingen. De mogelijkheid voor (veehouderij)bedrijven om uit te breiden in deze gebieden, blijft behouden, maar er moet aantoonbaar aan strengere eisen wordt voldaan.

Aan de hoge achtergrondconcentratie is een aantal risico's verbonden, zoals gezondheidsproblemen en verslechtering van het woon- en leefklimaat door de (cumulatieve) effecten van (uitbreiding van) veehouderijbedrijven. Voor de toekomst is het dan ook gewenst om de aanpak van de hoge achtergrondconcentratie verder aan te pakken.

Toetsingskader geur

De geur van bedrijven verspreidt zich via de lucht en veroorzaakt een geurbelasting op de woon- en leefomgeving. Onder geurbelasting verstaan we de hoeveelheid geur, uitgedrukt in odour units per kubieke meter lucht, die op een geurgevoelig object zoals een woning 'terecht' komt. Deze hoeveelheid kan worden gemeten of berekend.

Voor de industrie geldt dat er getoetst moet worden of er sprake is van een aanvaardbaar hinderniveau. Hiervoor is een handleiding beschikbaar. Lokale overheden kunnen ook een eigen geurbeleid opstellen. Meerdere provincies en gemeenten hebben dat gedaan.

Voor agrarische bedrijven zijn in de Wet geurhinder en veehouderijen normen benoemd. Deze wet biedt gemeenten echter ook de ruimte om binnen bepaalde bandbreedtes af te wijken van de normen. Afwijking moet vastgelegd worden in een verordening en onderbouwt worden in een gebiedsvisie. Verder moet er gerekend worden met een in de Wet vastgelegd rekenprogramma.

Lokaal geurbeleid

Partner	Industrie	Agrarisch
Nijkerk	Nee	Ja, Geurverordening
Barneveld	Nee	Ja, Geurverordening
Ede	Nee	Ja, Geurverordening
Wageningen	Nee	Nee
Scherpenzeel	Nee	Nee
Provincie	Ja, Gelders Geurbeleid	Nee

Toetsingskader externe veiligheid (EV)

Landelijk toetsingskader

Op dit toetsingsaspect zijn diverse regelingen van toepassing:

- Activiteitenbesluit
- Besluit externe veiligheid inrichtingen en de regeling (Bevi/Revi)
- Besluit risico zware ongevallen (Brzo)
- Vuurwerkbesluit

Bevi/Revi

Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) is bedoeld om mensen in de buurt van een bedrijf met gevaarlijke stoffen te beschermen. Bij een omgevingsvergunning milieu rond een dergelijk bedrijf moet rekening worden gehouden met veiligheidsafstanden ter bescherming van individuen (plaatsgebonden risico) en groepen personen (groepsrisico).

In de bijbehorende Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi) zijn bepaling en toepassing van de

veiligheidsnormen verder uitgewerkt.

Brzo

De vergunningverlening en handhaving van inrichtingen die vallen onder het Besluit risico's zware ongevallen (Brzo) is binnen het gehele Gelders stelsel uitbesteed aan de Omgevingsdienst Regio Nijmegen om te zorgen dat deze taak robuust wordt uitgevoerd.

Vuurwerkbesluit

De vuurwerkcramp in Enschede is in 2002 aanleiding geweest voor het aanscherpen van wet- en regelgeving rondom het in- en uitvoeren, opslaan, bewerken, afleveren, het voorhanden hebben en het afsteken van vuurwerk. Het vuurwerkbesluit is rechtstreeks werkend en staat dus naast het Activiteitenbesluit.

Lokaal toetsingskader

Binnen regio de Vallei zijn door de gemeenten Nijkerk, Barneveld en Ede als ook door de provincie Gelderland een Nota/Beleidsvisie Externe Veiligheid opgesteld.

In 2011 is een onderzoek uitgevoerd in opdracht van regio De Vallei naar de mate waarin maatregelen voor de beheersing van het groepsrisico worden uitgevoerd en de manier waarop deze uitvoering is georganiseerd. Hieruit is gebleken dat vooral acties met betrekking tot risicocommunicatie en preventieve maatregelen aan gebouwen in De Vallei nog niet zijn uitgevoerd. Maatregelen gericht op de rampenbestrijding zijn veelal wel uitgevoerd.

In dit onderzoek is een koppeling gelegd met het vastleggen van veiligheidsmaatregelen in de omgevingsvergunning. Er is een directe samenhang tussen de verlening van vergunningen voor bedrijven die gevaarlijke stoffen hebben en de risico's en ruimtelijke mogelijkheden in de omgeving van dergelijke bedrijven. Afstemming op dit gebied tussen de Omgevingsdienst en de afdeling ruimtelijke ordening is dan ook van groot belang.

Toetsingskader water

Onder dit aspect vallen meerdere zaken:

- Lozingen
- Onttrekkingen
- Bodemenergiesystemen
- Grondwater

Lozingen

Gemeenten zijn geen waterbeheerder in de zin van de Waterwet, maar beschrijven hun watertaken wel in plannen. Hierbij gaat het met name om het gemeentelijke rioleringsplan waarin naast riool- en afvalwatertaken op grond van de Wet milieubeheer, de invulling van de gemeentelijke zorgplichten voor hemelwater en grondwater wordt beschreven.

Alle gemeenten binnen regio de Vallei hebben een Gemeentelijk Waterplan opgesteld, veelal in samenhang met het Gemeentelijk Rioleringsplan en in samenwerking met de plaatselijke Waterschappen.

Onttrekkingen

Voor bepaalde activiteiten is het nodig om grondwater te onttrekken of water te infiltreren. In beginsel is het waterschap bevoegd gezag voor de vergunningverlening of meldingen. De gemeente kan wel een of meerdere gebieden aanwijzen waarin ordening van bodemenergiesystemen wenselijk is: de interferentiegebieden. De vergunningverlening en afhandeling van meldingen als gevolg van deze aanwijzingen wordt door de Omgevingsdienst uitgevoerd. Een goede samenwerking met de Waterschappen is hierbij nodig aangezien zij wettelijk adviseur kunnen zijn bij omgevingsvergunningen.

Bodemenergiesystemen

Bodemenergie is te onderscheiden in aardwarmte (uit de diepe ondergrond) en gebruik van open dan wel

gesloten bodemenergiesystemen (in de ondiepe ondergrond).

Bij open bodemenergiesystemen wordt grondwater onttrokken en vervolgens na gebruik voor verwarming en verkoeling weer terug in de bodem gebracht (geïnjecteerd/geretourneerd). Warmte- koudeopslag is een soort bodemenergiesysteem dat gebruik maakt van de warmte of koude die van nature aanwezig is in de bodem en het grondwater. Voor deze open bodemenergiesystemen is een watervergunning van Gedeputeerde Staten vereist voor het onttrekken van grondwater.

Bij gesloten bodemenergiesystemen wordt geen grondwater verplaatst. De systemen wisselen warmte en koude uit via een gesloten buizenstelsel in de ondergrond. Een veel gebruikte naam voor deze systemen is 'bodemwarmtewisselaar'.

Grondwater

Grondwater dient vele functies, waaronder de drinkwaterwinning, landbouw, industrie, natuur en energie. Er moet voldoende zijn, van een goede kwaliteit. Daarnaast dient het grondwaterbeheer, in het bijzonder het grondwaterpeilbeheer, te zijn afgestemd op de verschillende boven- en ondergrondse functies. Een op de verschillende bestemmingen afgestemd grondwaterpeil dient veel belangen.

Binnen regio de Vallei zijn meerdere waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden en/of boringvrije zones aanwezig. De gebiedsaanwijzing is opgenomen in bestemmingsplannen. Bij het verlenen van omgevingsvergunningen dient rekening te worden gehouden met deze gebieden en de activiteiten die daarin worden toegestaan.

Toetsingskader bodem en niet gesprongen explosieven

Bodem

Bij de vergunningverlening spelen een aantal zaken met betrekking tot het aspect bodem een rol. Binnen regio de Vallei wordt al langere tijd samengewerkt op het gebied van bodem. Verder vindt er ook Gelderlandbreed samenwerking en overleg. Het Gelders Ondergrond Overleg (GOO) is een platform waarbinnen kennis wordt uitgewisseld betreffende het thema ondergrond en bodem. Zo is onlangs een beoordelingsrichtlijn Bodemkwaliteit bij bouwen vastgesteld. De Richtlijn geeft duidelijkheid over de ontheffings- en beoordelingscriteria van bodemonderzoeken bij bouwactiviteiten.

Uitgangspunten van het landelijk beleid is dat er niet gebouwd wordt op een bodem die dusdanig is verontreinigd dat risico's voor de gezondheid kunnen ontstaan. Het Bodem Informatie Systeem en de bodemkwaliteitskaart van de regio de Vallei geeft inzicht in de bodemkwaliteit.

Valleibreed wordt ook gewerkt met een tweetal andere gezamenlijk opgestelde documenten, namelijk een 'Beslisdocument Bodem & Bedrijven' en een 'Handreiking Grond van Funderingsonderzoek voorafgaand aan gemeentelijke graafwerkzaamheden'.

Niet-gesprongen explosieven

Indien na de oorlogshandelingen één of meerdere niet-gesprongen explosieven zijn achtergebleven, vormt dit een risico voor mensen die (bodemroerende) activiteiten uitvoeren. Het Gelders Ondergrond Overleg (GOO) is een platform waarbinnen kennis wordt uitgewisseld betreffende het thema ondergrond en bodem. Voor het vastleggen van verantwoordelijkheden, het beheersen van de risico's en de (financiële) gevolgen voor gemeenten binnen de provincie Gelderland, in relatie tot het mogelijk aantreffen van niet gesprongen explosieven is een handleiding opgesteld door het GOO.

Toetsingskader ammoniak

De milieugevolgen van ammoniakemissie en -depositie worden geregeld in diverse wetten en regelingen. Zo zijn er de Wet Ammoniak en Veehouderij (WAV) en regeling (RAV) waarin het houden van landbouwhuisdieren in dierenverblijven en de ammoniakemissie die daarbij vrijkomt wordt geregeld. Sinds 1 augustus 2015 is het nieuwe Besluit emissiearme huisvesting in werking getreden. Hier hoort een gedoogbeleid bij, namelijk het Actieplan ammoniak met bijbehorende Stoppersregeling. In de vergunningverlening wordt verder ook gewerkt met het Rapport Stallucht en planten. Hierbij gaat het om

directe schade door ammoniakuitstoot aan gewassen van derden die dichtbij stallen groeien.

Alle maatregelen die genomen worden om de ammoniakemissie terug te dringen maken onderdeel uit van het PAS, de Programmatische Aanpak Stikstof. In de PAS worden maatregelen vastgelegd om ervoor te zorgen dat de natuur in Natura 2000-gebieden zich kan herstellen. Hierin wordt een zekere daling van de stikstofdepositie als uitgangspunt genomen. Deze daling heeft onder andere het Actieplan Ammoniak maar ook het Besluit Emissiearme Huisvesting als basis. Als Nederland deze daling in de praktijk niet gaat halen zijn maatregelen vanuit Brussel te verwachten.

Toetsingskader energie en duurzaamheid

Energie

Energie-efficiency bij bedrijven, instellingen en particulieren is een milieu-aspect waarmee in de vergunningverlening rekening moet worden gehouden. Dit is een wettelijke verplichting.

Bij vergunningverlening voor de activiteit milieu wordt getoetst aan toepassing van BBT (Beste beschikbare technieken) voor energie-efficiency, binnen de bedrijfsactiviteiten. Dat geldt voor het efficiënt gebruiken van energie bij processen, door installaties en van gebouwen. Bij de behandeling van omgevingsvergunningen voor de activiteit milieu, wordt energie-efficiency meegenomen door toetsing aan BBT op basis van aanwezig energiebesparingspotentieel en uitvoerbare energiebesparingsmaatregelen (evt. op basis van uitgevoerd energie-onderzoek).

Bij meldingsplichtige bedrijven is het opgeven van energieverbruik en energiebesparingspotentieel géén indieningsvereiste van de melding. In de praktijk betekent dit, dat meldingsplichtige bedrijven, (pas) bij het gehouden toezicht getoetst worden of en welke energiebesparingsmaatregelen zijn of moeten worden getroffen.

Duurzaamheid

Duurzaamheid is van belang voor de gemeenten, zo hebben de meeste gemeenten een nota 'duurzaam bouwen'. Indien er ruimte is voor afwegingen, wordt duurzaamheid meegewogen in de besluitvorming.

Toetsingskader ecologie en natuur

Bij ecologie en natuur gaat het om soortenbescherming op grond van de Flora- en faunawet en gebiedsbescherming op grond van de Natuurbeschermingswet. De nieuwe Wet Natuurbescherming wordt eind 2016 verwacht. Hierin worden de diverse wetten samengevoegd tot één nieuwe wet die alle natuur beschermt. De rol die gemeenten spelen bij de wettelijke bescherming van plant- en diersoorten wordt steeds groter. Zo moet voor alle ruimtelijke bestemmingen op voorhand duidelijk zijn dat voor handelingen en activiteiten een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet of ontheffing Flora- en faunawet mogelijk is.

Een initiatiefnemer is in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor het doen van een volledige en juiste aanvraag voor een omgevingsvergunning. Daartoe behoort ook het onderzoek naar eventuele gevolgen van de activiteit voor beschermde soorten of beschermde gebieden. De gemeente kan dus via het bestemmingsplan, de eigen natuurambitie en een toets op volledigheid van de aanvraag een actieve rol spelen bij de bescherming van natuur.

Toetsingskader landschap

Een deel van de landschapsbescherming bestaat uit de hierboven genoemde gebiedsbescherming, waarbij de nadruk op de ecologische waarde van een gebied ligt. In geval van de visueel landschappelijke bescherming is met name de status van een gebied in een bestemmingsplan van belang en de regels die daarin ter bescherming worden opgenomen. In de vergunningverlening komt dit aan de orde bij de omgevingsvergunning voor het uitvoeren en/of aanleggen van een werk. Daarnaast kan het zo zijn dat er eisen worden gesteld aan de landschappelijke inpassing van activiteiten op grond van de Wabo, bijvoorbeeld door het landschappelijk inpassen van een nieuw bouwwerk.

Toetsingskader archeologie

Om erfgoed bij voorbaat te beschermen, is in september 2007 de Wet op de archeologische monumentenzorg in werking getreden. Hierin is overeengekomen dat archeologie als ondergronds erfgoed een aandachtspunt dient te zijn bij ruimtelijke ontwikkelingen. Archeologie is in toenemende mate een omgevingsfactor voor ruimtelijke ontwikkelingen en sloop- en bouwactiviteiten. Bouw- en andere bodemingrepen vormen immers een bedreiging voor het archeologisch erfgoed.

Bij het verrichten van bodemverstorende activiteiten kan een archeologisch onderzoek worden verplicht. De initiatiefnemer is dan verplicht om op eigen kosten een onderzoek te laten plegen. De gemeenten Barneveld, Scherpenzeel en Wageningen hebben gezamenlijk een regioarcheoloog. Voor de toekomst is het gewenst om een verdere samenwerking binnen regio de Vallei te onderzoeken.

Bouw/R.O.

Algemeen

Voorafgaande aan de inhoudelijke toetsing wordt beoordeeld of een aanvraag volledig is. Deze toetsing wordt uitgevoerd binnen de kaders van de Regeling omgevingsrecht. Zo nodig wordt hierbij advies aangevraagd aan inhoudelijke adviseurs over de volledigheid bij de activiteiten kap, uitweg, bodem, constructie of brandveiligheid.

Toetsingskader

Volgens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) toetsen wij een aanvraag om omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen aan:

- het Bouwbesluit 2012;
- de bouwverordening;
- het bestemmingsplan;
- redelijke eisen van welstand.

Toetsingskader Bouwbesluit

In het Bouwbesluit staan de minimale (technische) eisen waar ieder bouwwerk in Nederland aan moet voldoen. Omdat er verschillen zijn in belang en zwaarte van de geldende voorschriften wordt niet elke regel even uitputtend getoetst. Niet elk type bouwwerk vraagt dezelfde controle. Beoordeling gebeurt op basis van speerpunten, zoals veiligheid, gezondheid, bruikbaarheid en energiezuinigheid. Elke vergunningverlener maakt hiertoe een risicoanalyse.

De gemeente Ede heeft het toetsingsniveau vastgelegd in het Toetsprotocol Bouwbesluit. Voor de overige gemeenten binnen het werkgebied van de OddV geldt geen vastgelegd toetsingsniveau.

Toetsingskader bouwverordening

Aanvragen worden aan de gemeentelijke bouwverordening getoetst. Dit gebeurt voornamelijk op het gebied van parkeervoorzieningen en bodemgesteldheid.

Toetsingskader bestemmingsplan

Aanvragen worden aan het geldende bestemmingsplan getoetst. Hoe om wordt gegaan met aanvragen die in strijd zijn met het bestemmingsplan is uitgewerkt onder het hoofdstuk 'Afwijking bestemmingsplan'.

Toetsingskader ruimtelijke kwaliteit

De toetsing aan redelijke eisen van welstand wordt door de gemeenten binnen regio de Vallei op verschillende wijze verzorgd. In Nijkerk en Scherpenzeel wordt beoordeeld door de rayonarchitect of de grote commissie van het Gelders Genootschap. In Barneveld wordt beoordeeld door een gemeentelijke bouwmeester. In Ede worden de plannen door de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit beoordeeld. In Wageningen worden de plannen beoordeeld door de Commissie Ruimtelijke (CRK), die zowel adviseert over welstand, monumenten als stedenbouwkundige uitgangspunten.

Toetsingskader energie en duurzaamheid

Voor de toetsing van een aanvraag voor de activiteit bouwen moet met de EPN (Energie Prestatie Norm) rekening worden gehouden. De controle aan de EPN voor een nieuwe bouwactiviteit, wordt in de behandeling van de betreffende omgevingsvergunning aanvraag meegenomen. Informatie over hoe aan de EPN wordt voldaan, is onderdeel van de vergunningaanvraag.

In Wageningen wordt bij bouwprojecten van 5 of meer woningen een blowerdoortest uitgevoerd in een willekeurige woning en bij bouwprojecten van 20 of meer woningen uitvoering van 2 blowerdoortests in 2 willekeurige woningen.

Afwijking bestemmingsplan

Wanneer bij beoordeling van een aanvraag blijkt dat de activiteit niet aan het bestemmingsplan voldoet, moet worden beoordeeld of af kan worden geweken van het bestemmingsplan. Hiervoor bestaan verschillende wettelijke mogelijkheden:

- het bestemmingsplan kan zelf een afwijkingsmogelijkheid bevatten;
- in het Besluit omgevingsrecht (BOR) is een lijst met afwijkingsmogelijkheden opgenomen (de zogenaamde kruimelgevallenregeling);
- er kan een projectafwijkingsbesluit worden genomen.

Het afwijken van een bestemmingsplan is een discretionaire bevoegdheid van het bevoegd gezag. Dit houdt in dat een aanzienlijke mate van vrijheid is in het toepassen van deze bevoegdheid, mits goed onderbouwd. Het college is in dat kader ook bevoegd om een beleid voor afwijking van het bestemmingsplan op te stellen. In dit beleid wordt vastgelegd in welke gevallen wel en in welke gevallen geen medewerking wordt verleend aan een afwijking van het bestemmingsplan.

De gemeente Ede en gemeente Scherpenzeel hebben geen afwijkingenbeleid. De gemeente Wageningen, Barneveld en Nijkerk hebben dat wel. Indien geconstateerd wordt dat een plan afwijkt van het bestemmingsplan, raadpleegt de behandelaar dit beleid. Wordt het toepassen van een afwijking bij voorbaat uitgesloten, dan volgt in principe een weigering van de vergunning.

Overige activiteiten

Uitvoeren van werk of werkzaamheden

Aanlegvergunningen worden verleend op grond van de regels, zoals deze in de bestemmingsplannen staan opgenomen.

Brandveilig gebruik

De regio de Vallei valt onder het werkingsgebied van de Veiligheidsregio Gelderland-midden. Aanvragen worden door de Omgevingsdienst afgehandeld en voor advies naar de Veiligheids- en Gezondheids Regio Gelderland-midden (VGGM) verzonden.

Monumenten

Rijksmonument

Aanvragen ten aanzien van monumenten worden voorgelegd aan gemeentelijke adviescommissie en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

Gemeentelijk monument

Aanvragen worden voorgelegd aan gemeentelijke adviescommissies.

Sloop

Voor het slopen van een bouwwerk geldt onder voorwaarden een meldingsplicht op grond van het Bouwbesluit. Bijvoorbeeld bij het verwijderen van asbest. In uitzonderlijke gevallen is voor het slopen van een bouwwerk nog een omgevingsvergunning vereist.

Gelders Plussenbeleid

Regio de Vallei valt deels binnen het regionale samenwerkingsverband Food Valley. Food Valley voert samen met de Regio Achterhoek een pilot uit voor het Gelders Plussenbeleid. Dit beleid staat ontwikkelingen toe die de mogelijkheden van een bestemmingsplan overstijgen, mits er wel positief gecompenseerd (geplust) wordt op één of meerdere aspecten, zoals biodiversiteit, landschap en milieu. In dit beleid zijn de regels van het bestemmingsplan niet langer per definitie belemmerend bij bepaalde ontwikkelingen. Per casus moet een afweging worden gemaakt of toepassing mogelijk is.

Deel 2 Toekomst

Omgevingswet

De Omgevingswet gaat over bouwen, milieu, ruimtelijke ordening, water, erfgoed, natuur en gezondheid. Op 1 juli 2015 heeft de Tweede Kamer het wetsvoorstel Omgevingswet aangenomen. De Omgevingswet is een raamwet die 26 wetten bundelt in één wet. De wet behelst een vergaande decentralisatie van de regels voor de leefomgeving. De gemeenten krijgen meer ruimte om samen met inwoners en bedrijven integrale keuzes te maken over de inrichting van de fysieke leefomgeving. In de Omgevingswet wordt het huidige scala aan sectorale instrumenten samengevoegd tot zes kerninstrumenten: omgevingsvisie, decentrale regels (provinciale omgevingsverordening, waterschapsverordening, gemeentelijk omgevingsplan), plannen en programma's, algemene rijksregels, omgevingsvergunning en projectbesluit. Het kabinet wil de Omgevingswet in 2018 in werking laten treden. De invoering van de Omgevingswet vraagt om een verandering in gedrag, houding en competenties van de medewerkers. Bij een vraag uit de samenleving is van belang om te kijken wat er nodig is om gezamenlijk die vraag op te lossen. De OddV en de gemeenten werken samen bij de implementatie van de Omgevingswet.

Het digitaal stelsel Omgevingswet

Voor de uitvoering van de Omgevingswet is het belangrijk dat de juiste informatie over een bepaald gebied met één klik op de kaart beschikbaar is voor de gebruiker. Daarom wordt tot 2024 gewerkt aan het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Het Digitaal Stelsel wordt verdeeld in:

- Een loket met gebruikerstoepassingen die op een gestandaardiseerde manier informatie aanbieden die initiatiefnemers, belanghebbenden en bevoegde gezagen, in de praktijk nodig hebben om zich te informeren of te oriënteren.
- Een centrale informatie-infrastructuur, waarvoor heldere afspraken en digitale standaarden gelden, om overzicht en inzicht te kunnen bieden.
Informatiehuizen die op de informatie-infrastructuur aangesloten zijn en die vanuit verschillende beleidsvelden (zoals water, bodem, lucht, geluid, etc.) op een gestandaardiseerde manier informatie ontsluiten.

Het DSO ondersteunt de informatie-uitwisseling met inwoners en bedrijven, maar ook de processen voor planvorming, vergunningverlening, toezicht en handhaving bij de overheid zelf. Ook bij gemeenten. Gemeenten zijn niet alleen gebruikers, maar ook belangrijke leveranciers van informatie aan het stelsel.